

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,

a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdivásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre, szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferencz, szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyilvántartások stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadják.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K. Várhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztőhöz küldendők, vidékről legcélszerűbben postátalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

Olvasóinkhoz.

Azon célunk megvalósítása érdekében, hogy a Székelyföldnek egy oly „Székelyföldet“ alapítsunk, mely székely népiünknek anyagi és szellemi közös érdekeit képviselni, bajait feltárni, azok orvoslását közös eszmecsere útján mindazon tisztességes eszközökkel, melyek egy irodalmi orgánus hivatása körébe tartoznak, előmozdítani hivatva legyen elhatároztuk, hogy a jelen évnegyedtől kezdve lapunkat Udvarhely megyére is kiterjesztjük. Mint a többször tett kísérletek bizonyítják, egy magára sem Udvarhely, sem Csikmegye, sem K.-Várhely vidékének olvasó közönsége nem képes külön organumot szilárd és tartós alapon fenntartani. Így azonban egy közös célra működés és e mellett mindhárom vidék patriális érdekeinek közös megóvása mellett, oly organumot létesíthetünk, melynek szava súlylyal, tekintélylyel bírand s melynek fennállása

nem egyes vidéki notabilitások szeszélyétől függ.

Lapunk célja, a székelyföld közgazdasági és társadalmi érdekeinek igaz, önzetlen szolgálása. Ez érdekek biztosítása és érvényesítéséért küzdünk továbbra is a zsurnalisztika fegyverének mindazon éleivel, melyek nemese és magánérdek nélküliek.

Nem politizálunk. Politikai kérdések fejtegetésébe nem elegyedünk. Provincialis lapokhoz ez nem csak nem illik, de néha nevetséges is. Megmaradunk a magunk konyhánk mellett, hol mindig bőven van és lesz tisztogatni való.

Személyeskedéseknek vagy magánboszu megtorlásának teréről lapunk soha sem fog szolgálni.

Ily célok és törekvések mellett, ajánljuk lapunkat a Székelyföld értelmes közönségének. Ha ezek mellett létezésének jogát elismeri: akkor meg vagyunk győződve, hogy anyagi és szellemi támogatásával nem csak fennállását, de virágzását fogja elősegíteni s tömeges pártfogásával lehetővé tenni, hogy lapunk rövid idő múlva jelen alakjában hetenként kétszernél többször is megjelenhessék.

Udvarhely megye területére a szerkesztőséget Dr. Kádbó Ferencz szerkesztőtárs vállalta el, kit ezennel olvasó közönségünk szíves jóindulatába ajánlunk

A szerkesztőség.

Egy színésznőről.

(Apró rajzok.)

I.

— Maga mindig így disputál velem. Én kezdem magat nem szeretni; mert maga el kezdte hiinni magát . . . Maga, ugy lát-szik, már rendezkedni akarna nekem. Én azt nem tűröm el magától, mert maga is csak olyan, mint a többi; azért, hogy egy kissé több szabadja van, hát maga igen sokat képzel már magáról. De ne higgye el magát; én vissza tudom venni ezzel a kezemmel, a mit emezzel adtam. Maga jegy-ez meg ezt jól magának.

— Megjegyzem, asszonyom. Csókolom azt a haragos kis száját; ajánlom magamat. Elmegyek, most rossz launeban van kegyed.

— Semmi „ajánlom magamat“. Csak tessék oda leülni ismét. Az nem jár, hogy maga engemet felingereljen, aztán csak „ajánlom magamat“. Maga itt marad; mert én magával most veszekedni akarok. Érti? Én magá-va-los vesze-ke-d-ni aka-rok!!

— Kérem, asszonyom; itt vagyok, tessék: ve-se-ke-d-jék! . . . Hahaha!

— Semmi hahaha. Mert én tudok veszekedni is, ha úgy akarom. Nem vagyok én mindig az az odasimuló, turbékoló kis menyecske, a ki csak a maga szerelmes szá-

Társadalmunk.

Sz.-Udvarhely, 1882. márcz. 20.

Társadalmunknak betegségei vannak. A nagy átalakulás, mely 48-ban a magyar társadalmat érte, hatásaiban még ma is észlelhető.

Az európai civilizatio százszoros vívmányai, rádobja erre a közületre, mely patriarchalis világnézet alatt alakult, élt századokig: természetesen nemcsak jó eredményeztek. Az emancipatio, az egyenlőség, a hitelviszonyok átalakulása, a birtokközösség felmenekülése nyúgi alól s ezzel kapcsolatban a publikális kötelezettségek szaporodása, mind oly momentumok, melyek a még európaillag fejletlen közületet nagy erővel rohanták meg, s rázkódást idéztek elő, mely ma sem szünetel.

E rázkódások ott revelálnak a közéleti birtokos osztály vagyonai elszegényedésén; az iszonyban, melylyel viselkedünk az ipari megélhetés eszközeitől; a hivatalnoki kar sovány dotatiójában és ott revelálnak a földműves-osztály erkölcsi elsatnyulásában.

Iparosnak lenni, ma is még, plebejus foglalkozásnak tűnik fel, s ha azzá akarsz válni: iskola-társad nem ismer meg az utcán; atyád öreg barátai nem fogadják köszöntésedet és arra vagy kárthatatva, hogy ifjúságod szeb-bik felét társaság-vesztetten éld át!

Egészséges társadalmi constellatiók között az iparos helyzete épen oly előnyös, jó és tisztelt, mint akármely más.

Azért is beteg ez a társadalom, mert a megélhetés tisztességes eszközei között fokozatot állít fel s az azon kívül állót semmibe veszi, és mert nem számol a korral és a társadalommal,

mely kiválólag arra utal nagy nyomorúsága-, proletariatusa- és keresetképtelen egyéneivel, hogy az ipari téren generatiót teremtsünk s azt elnyomott helyzetéből kiemeljük.

Alsóbb és felsőbb iskoláink padjai tultömöttek; ezerekre megy a kenyér nélküli pályavégzett ifjak száma. Ezzel szemben azonban az iparos-osztály tökében, intellektualis erőben, hitelben és önállásban szegény, elárvult, léttel küzdő, alig élhető.

Mi a teendő?

Hogy a középosztály fiából iparosokat képezzen! Egyfelől azért, mert a szűk határok közé szorított hon amugy sem adhat maholnap az ugynevezett tudományosan képzettek nagy számának kenyeret; és azért, mert a jobb sorsu elemek közbelépésével maga az iparos tekintélye is nyerni fog erőben is, önállóságban is, függetlenségben is.

Az alsószegény, hogy a gentry, a bíró, a kereskedő, a földbirtokos sarja cipőt foltozzon, furjon, gyalupad előtt dolgozzék: önmagában is jogosulatlan, de ha jogosult is, elveszti indokát, mi-helyt megleptük a pályát s begyőztük, hogy nem a társadalmi helyzet teszi az egyént, de az egyén teszi az állást reputabilitásá.

Sajgó.

Országgyűlés.

A képviselőházából.

A véderő-törvény módosításáról szóló javaslat márcz. 28-án végleg letárgyalatott. Legfontosabb intézkedését, a negyedik korosztály behívását, már csak rövid vita kísérelé, mely csak Ernuszt és Szende miniszter közti párbeszédre szorítkozott. A kérdés-

A „Székelyföld“ tárczája.

Sárga lombok.

I.

Bevallani, hogy még szeretlek,
Rég tiltva van már, nem szabad;
És tiltva, hogy mely értem lángol:
A szívet, ismét visszaadd!

De otthon, néma csöndes éjen,
Magányos, elzárt fal megett,
Bevallom én is, hogy szeretlek,
Bevallja szűd is, hogy szeret.

És mért ne, ládd! Hisz mi nekünk azt
Kimondani van tiltva csak;
De élni így, e gyötrelemben,
Letiltott, égő szerelemben
S elveszni abban, — az szabad!

II.

Kis koporsót kísérek a leányok,
Kis koporsón hervadozó virágok . . .
Ugy zokognak, úgy megsírnak utána,
Egy-kettőnek ide hallik sirása.

Megered az én könnyem is csöndesen,
Azt sem tudom, hogy miért is könnyezem;
Csak azt tudom, hogy a szívem az alatt
Könnyebb lesz, ha jól kisirom magamat!

Timon Sándor.

Mai számunkhoz a „BETEG-BARÁT“ című füzet van mellékelve.

ben a szélső bal névszerinti szavazást kívánt, melynek azonban semmi meglepő eredménye nem volt.

Az ülés elején hivatalosan bejelentette az elnök, hogy ő felsége a delegációkat április 15-re rendkívüli ülészsakra hívja egybe. A legfelsőbb kéziratokat alább közöljük.

Végül megállapította a ház a miniszterelnök indítványára az e heti munkaprogrammot.

*

A márcz. 29-én tartott ülésben elnök jelenti, hogy Simonyi Ernő képviselő elhunyt. Érzékeny hangon, könybe lábadt szemekkel ad tudósítást a veszteségről, mely a kiváló férfi halála folytán a képviselőházat érte.

Elsorolja az elhunyt érdemeit s indítványozza, hogy mivel az elhunyt holtteste Budapestben lesz kiterítve, a ház tömegesen jelenjék meg a végtisztességen s jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét. A ház ez indítványt helyesléssel elfogadta.

Csernátorny indítványozza, hogy az elnök pártkülönbség nélkül nevezzen meg olyanokat, kik a holttestet Zsámbokrétre kísérik. Elfogadtatik. Elnök holnap teszi előterjesztést.

A delegációk összehívása.

Ő felsége a következő kéziratokat bocsátotta ki:

Kedves gróf Kálnoky!

A közügyek tárgyalása céljából a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében megválasztott, s a magyar országgyűlés által az 1867. XII. törvényozikk alapján kiküldött bizottságot, másolatban mellékelte kézirataimmal, folyó évi április hó 15-ik napjára Bécsbe rendkívüli ülészsakra egybehívtam, minél fogva megbízom Önt, hogy az illető előterjesztések megtétele iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1882. évi március hó 26-án. Ferencz József, s. k. Kálnoky, s. k. Kedves Tisza!

A közügyek tárgyalása céljából a magyar országgyűlés által az 1867. XII. törvényozikk értelmében kiküldött, s a birodalmi tanács által az 1867. évi december

— Nem azt kértem. Hanem itt a színházban. Vagy azt gondolja, nem tudom azért, hogy nem voltam itt? Oh, én jól tudom; van, a ki megsugja nekem.

— Hát hazakísértem a „szende színesnőt”.

— Azt a félvállalt, kinek akkora szája van, mint egy kétfelé vágott citrom! Ki még csak énekelni sem tud s mindig úgy sopánkodik szerepeiben, mintha holdvilággal élne?! Ezt!?

— Ezt, asszonyom!

— Jó; jól van... Nagyon jól van. Épen jól van... Hanem ha magának tetszik ezt haza kísérgetni s tetszik engemet otthon unatkozni hagyni, hát akkor tessék, ott van az ajtó! Menjen hozzá, kísérgesse őt; nevezze őt „édes mindenemnek”, „édes kicsinyemnek”, „egyetlen mindenemnek”! Ha tetszik őt kísérgetni, hát tessék tőle csókot kapni, tessék őt ölelgetni, őt csálni, de nem engem. Mert én többet tudok annál, hogy engemet rászedhessenek. Ha tetszik őt szeretni... tessék.

— De, édes jó Emmim, hounan gondol ilyeket. Esküszöm: én csak magát szeretem, egyedül, kizárólag, végtelenül!!

.....

Csak elsimultak kinyult, haragos arcvonásai, kezeit lassan előre nyújtotta, megfogta fejemet, oda fektette vállára, aztán hosszasan rám tekintett:

— Igazán nem szeret mást? Igazán nem akar megcsalni? Igazán nem akar megcsalni? ... Igazán!? ... Igazán!? ...

— Igazán, édes Emmi!

— Mondja ugy: „Igazán magát szeretem, én édes kis egyetlenem!” Mondja így.

— Igazán csak magát szeretem, én édes kicsi földi mennyországom! ... Aztán szent volt a béke.

K. F.

hó 21-én kelt törvény alapján megválasztott bizottságot, a részükre törvényileg fenntartott teendők teljesítése végett, folyó év április hó 15-ik napjára Bécsbe rendkívüli ülészsakra egybehívtam. Midőn ehhez képest közügyi miniszteriumaimat egyuttal alkotmányos előterjesztéseik megtételére utasítottam, megbízom Önt, hogy a közügyek tárgyalására kiküldött bizottság tagjainak egybehívása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg. Kelt Bécsben, 1882. évi március hó 26-án. Ferencz József, s. k. Tisza Kálmán, s. k.

(Ugyanily kézirat intéztetett. Taaffe osztrák min. elnökhez.)

Népünk erkölcsi és anyagi sülyedésének főbb okai.

Kézdi-szék, márcz. 23.

II. Az iszákosság.

Népünk nyomorainak vagyis erkölcsi és anyagi sülyedésének főbb okai közé tartozik a szesz italok rendetlen és mértéktelen élvezete.

Ha egy kissé komoly figyelemmel nézzük társadalmunk különböző rétegeit, méltó fájdalommal telik el lelkünk, látva azon rettentő rombolást, melyet az ijesztő mérvben elterjedt iszákosság úgy erkölcsi, mint anyagi életünk mezején maga után hátrahagy.

Mintha népünk nagy része minden bűját-baját a szesz italok mérgébe akarná fojtani, oly állati szenvedéllyel él-hal érte. De mit? hisz csak az ember az, ki többet iszik, mint a mennyi kellene.

Dul és pusztít e társadalmi betegség népünk minden osztályában, idő-, kor-, rang- és nemkülönbség nélkül.

Fiatl nemzedékünk kitűnik a korcsmai hősködésben.

A munkás néposztály mainapság „italos” és pedig pálinka nélkül nem is képzelhető, és hiszi is tökéletesen, hogy a nélkül meg sem élhetne. Oh pedig mily téves és veszedelmes felfogás ez minden szesz italra, de főképp a pálinkára nézve!

Honalapító őseink nem ismerték a pálinkát, és mi, a daliás őriások törpe, elcsorcsult ivadékai, a pálinkaivás mellett még árnyékaik se lehetünk és pálinka nélkül nem élhetünk.

Honfenntartó apáink, kik a pálinkát nem ismerték, török, tatár s más elleneinkkel vívott harczaikban oly harcz szereket használtak, melyeket ma mi, pálinkás unokák, hátunkon se bírunk hordani.

Nemzeti nagy létünk gyásztemetőjénél, Mohácsnál hazánk disze, virága, az ifjuság elvérzett a nélkül, hogy ismerte volna a pálinkát; és a mi ifjuságunk ma alig tud pálinka nélkül lekesülni.

Királyválasztásra és országos törvények hozatalára összegyűlt őseink a pálinkát nem ismerték, mégis, midőn a haza, a nemzet üdvé, jlléte kívánta, ezrenként gyűltek össze; és mi ma egy falusi bírót sem tudunk pálinka nélkül választani.

De legyen elég most ennyi e szomorú képekből.

Itt a pálinkára, mint az embert lassanként megülő méregre kívánnván fősulyt fektetni, a fennebbiekkal kapcsolatban, annak népünk közé történt behozataláról jegyzek meg röviden holmit.

A pálinka ezelőtt 8—900 évvel Arábiából került ki. „Kezdetben nem itta azt senki, csak a kuttyákat olték vele.” Az arabok, miután azt tapasztalták, hogy ez a mérges víz az ember bőrért megégeti és megpirosítja, elnevezték pirosítónak.

„Az asszonynépség pedig már akkor is olyan volt, mint a minő most; fűhöz-fához kapkodott, csak hogy szép legyen; próbát tettek tehát vele; a kik piros arczaikat akartak lenni, ezzel kegették magukat. De csakhamar leesett

az álluk, látván, hogy a pálinkától nem szebb, hanem rutabb, foltos, ránczos képük lett, mert bőrtüket a pálinka fölégette. Így adták meg legelőször is az asszonyok a pálinka árát.”

Mintegy 20 év múlva, tehát ezelőtt 6—700 évvel, ezen pirosító vizet Európába is áthozták. De már itt a pálinkát nem pirosítónak használták, hanem a patikában árulták, mint gyógyító szert és elnevezték élet-víznek.

Ezen orvosság megtetszett és később az egészségesek is ellátogattak érte a patikába s gyomorerősítőül egy-egy kortyot recept nélkül is bevettek.

Körülbelül 150 éve, hogy koresmákban mérik és mintegy 100 éve, hogy az angol, francia és német katonák rendes italként kezdték kapni, hogy vitézebbül harcoljanak; de csak kis mértékben használták.

Napjainkban pedig nagy mértékben és rendetlenül használja népünk azt, roppant lelki és testi kárára és veszedelmére.

Ennyi előzmény után lássuk röviden az iszákosság ocsmánságát és a leírhatlan károkat, melyek ebből származnak egyénre, családra és társadalomra ugy erkölcsiileg, mint anyagilag.

(Folytatása következik.)

Csikmegyében termelésre ajánlható gyümölcs fajok. *)

(Felolvasott a csikmegyei gazdas. egyesület igazgató választmányának 1882. március 8-án tartott ülésén.)

Hivatkozva 1882. február 8-án 8. szám alatt kelt határozatra, mely ezerint azzal bizattam meg, hogy jelentéstétel mellett jeleltetnek ki, melyek azon gyümölcs fajok, melyek a fogyasztók izlésére, forgalmi képesség és bőtermés tekintetéből vidékünk legalkalmasabbak.

Az országos magyar gazdasági egyesület kertészeti szakosztálya helyesen mondja, hogy a gyümölcs fajták két szempont alá esnek és pedig esemeseg-házi gyümölcs, és gazdasági gyümölcs, mely utóbbi a tömeges termelésre szolgál és célja az üzleti forgalom.

Az országos magyar gazdasági egyesület által 1881. okt. 15—18-án rendezett és megtartott gyümölcs kiállítás végeredményeiben igen sikerült és változatosságánál fogva gazdag volt; bő anyagot szolgáltatott a szakzerü tanulmányozásra, és igazolva lett az is, hogy a nemes gyümölcs-fajták hazánk majdnem minden részében bő változatosságban fordulnak elő; meg van oldva majdnem minden vidéken ez okszerü gyümölcstermelésnek azon első alap feltétele, miszerint a nemes gyümölcs-fajták helyszertint magatartása, az anyag jelenléte folytán megfigyelhető s helyszerüsíthető. Megbíráltató a fa fejlődéséből, a gyümölcs-hozamból, hogy az a talaj melyben a fa él, hazája-e vagy nem? Észlelni lehet azt is, hogy a fa szenvedését és fejletlenségét az éghajlati viszonyok-vagy a kezelés hiányai okozzák? Szóval: helyi viszonyainknak, mely gyümölcs-fajták felelnek meg leginkább?

Az említett alapelvek által az országos magyar gazdasági egyesület nem csak egységes eljárást óhajtat elérni, de főleg a jövő pomológiáját akarja a jelenben előkészíteni, okszerü kísérletek által a különböző vidékek szükségleteit a gyümölcs fajtákra nézve megbíráltatni, hogy a jövő embere a kikémltet nemes anyagokkal könnyen, biztosan és hamar ezel érjen.

Senkinek sincs e nemes eszme megvalósítására nagyobb szüksége, mint megvényk népének, mely a kertészet üdvös foglalkozásaiban erősen hátra maradt és nagyon kell törekednünk, hogy a jók között legalább utolsók lehessünk.

Nálunk az okszerü nemes gyümölcs-fajok termelése még szűk körű, körülbelül 10—15 év óta mutatkozik kevesek részéről a termelési hajlam; nehezen ugyan, de mégis a térfoglalás már többeknél észlelhető. A kimaradhatlan jó közigazgatás gyámoli-

*) E szakértelemmel készített jelentést a gazdasági egyesület választmányának külön kinyomatni és a tagoknak szétosztatni határozta. Szerk.

tása mellett, bizton reméli gazdasági egyesületünk, hogy az uttörőknek követői lesznek és máris azon eredménynyelldicselkedhetünk, hogy a szorgalom, kedvezőtlen éghajlatunk dacára nemes gyümölcs fajokat bir előállítani.

Ennek kettős eredménye áll előttünk: 1.) megtörtetett azon téves felfogás, hogy nálunk nemes gyümölcs nem terem; 2-szor azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy az országos magyar gazdasági egyesület felhívására alapos választ tudunk adni, azaz kísérleti próbált anyagunk van már is rendelkezésünkre.

Mielőtt a helyszerüsített nemes gyümölcs fajok tömeges termelés tekintetéből kijelölve ajánlatba hozatnának, szükséges a kutfóket és gyümölcs-telepeket megnevezni.

Itt, ez idő szerint, a cs.-szereai gázda zati intézeté, a cs.-tunádi, újtsunádi, csatószei, szt.-királyi, kozmási, szt.-imrei, bánkfalvi, szépvízi, vándotfalvi, k.-impéri, jakabfalvi, lázárfalvi, és szt.-mihályi kisebb terjedtséggel bíró gyümölcs telepek vétetnek tekintet alá, mint olyanok, melyek szakszerüleg kezelhetnek, és három kivételével lelkes papjaink állították be. De ezeknek is a termelő anyag fajokat többnyire a csik-szt.-mártoni nagyobb gyümölcstelep szolgáltatta. Ez utóbbi nemes gyümölcs fajtáit Bereczki Mátétól, gyümölcsészetünk nagy nevü történet írójától, szerezte be. 42 fajalmával, 37 körtével, 22 szilvával és 7 faj meggy- és cseresznyével rendelkezik. Az elszaporított gyümölcsfajták hat táblába kirakvák és 10, 11, s 12 évesek, 1000 drban, és ezek berendezőjének az volt irányelve és legfőbb törekvése, hogy meggyek kebelében a termelők számára legyen kezük ügyében egy oly gyümölcstelep kis raktára, hogy évről-évre a szükségben a szükségét ingyen pótolhassa. Az idő a várakozást igazolta, mert a köznépnel is mindinkább mutatkozik az ösztönszerü gyümölcstermelési hajlam, és tavasszal tömegesen hordja az ojtó galyakat. Ezen telep gyümölcsfajtáiból Háromszék-, Udvarhely- és Marosszék megyék több nagybirtokosai, kik a választékos fajok terméseinek a telepen tanúi voltak, a kismeltekéből részesültek. A szekelyföld fűz-vagyis magvatlan ősi almáját, mely nálunk is szűkkörben volt ismeretes, ezen telep, illetőleg kezelője hozta napfényre, melyet Bereczki Máté leírása folytán Orbay-almának keresztelt is lett Európaszerte ismeretes és nevezetessége miatt kapós. A je-nai és braunschweigi gyümölcsészeti egyes-tek szükségletei, az Orbay-féle almafajra vonatkozólag, innen lettek kiszolgáltatva, mely fajt hatalmas fejlődése és dunsodvósége emel a többiek fölé; oltatlan is hasznos és tartós gazdasági gyümölcsöt terem, dugvány által is szaporítható; de a muskotály, orleansi, ősi, kormos, canadai és Oberdiecek-venet pikáns fajalmákat beleoltva, sokkal nagyobb, testesebb és szép gyümölcsöt produkál, mint ha ezek más alanyba oltattak volna. Termő és dusejlődési képességénél fogva, minden alanyok fölött áll.

Nem késhet tehát soká az idő, melyben a szenvedélyes gyümölcsészek, kik terményeikkel a piacon és a kiállításokon mások fölött előnyben kívánnak állani, azt csakis az Orbay-féle alma alanyban ojtás által érhetik el.

Ezen fontos észleleti körülményt a gyümölcstermelőknek figyelmen kívül hagyni nem lehet; nekünk pedig, kik a kertészet szakszerü megalkotásának még kezdetleges küszöbén állunk, e szerint kell az alkotást intézni és vezetni.

(Vége következik.)

Sz.-Udvarhely, 1882. márcz. 26.

T. szerkesztő ur!
(Értve a sz.-udvarhelyit.)

Városunkban a cipészek azon elhatározást tették maguk között, hogy idegen helyről behozott s gyárakból kikerült munkákat, szóval cipőket, a melyek nem itt készültek, nem fognak kiigazítás végett magukra vállalni.

Ezzel az elhatározással körülbelül azt akarták elérni, hogy minden itten lakó

ember a lábbeli-szükségeket itt helyben fedezze s így az idevaló iparnak e keretbe vágó ágát lehetőleg erősítse és izmosabbá tenni iparkodjék. Tiszán szólunk: fontos elhatározásuknak rugója a létküzdelem.

Nem akarunk bővebb részletezésbe bocsátkozni s csak egy néhány szóban adjuk saját véleményünket a kérdést illetőleg.

Először is az elhatározást — az indokot, az alapugót tekintve — helyesnek találjuk; helyesnek, mert az életszükséglet minden egyebet háttérbe szorít s ennek a szava parancsoló szózat, mely a cél felé tör, a nélkül azonban, hogy az eszközök milyenségét igen nagyon tekintetbe venné. Az ipar emelése s annak előmozdítása, fejlesztése itt csak másodrangú cél. Az eszköz ellen pedig némi részben kifogásolni valót találunk, a mit nyilvánosságra hozni kötelességünk, és kötelességünk minden tekintetben ösztintek lenni s higgadtan rámutatni mindarra, a mi a helyessel s a célhoz vezető eszközökkel ellenkezik.

Az eszköz pedig, a melylyel iparosaink a célt elérni akarják, nem helyes, miután arra kényszeríteni valakit s meghatározni egy egész közönségnek, hogy hol csináltassa meg ruhadarabjait, nem lehet.

Hiszen ha itt nem vállalja el a cipész az idegen helyen készült munkának kiigazítását például, hát akkor csak magának árt azzal, mert a mit tesz, a mire rászolgál, azt bizonyára nem ingyen teszi. S ha ezt nem teszi: megfosztja maga magát a keresetforrástól, a mely ha nem is sok, de mégis valami.

A mi kézműiparunk a gyári iparral még nem concurrenáló. Ezzel szemben még nem vagyunk képesek megállani.

Hanem e tekintetben igen is tehetne a kormány valamit, a mi egyszersmind a mi lezárt rugóinkat is fölpattanthatná s a mi iparunknak is hatalmas lendületet adna.

Meg kellene, hogy neheztse az idegen áruk behozatalát első sorban, hogy ezáltal szabadabb tért engedjen a miénknek, a hazainak.

És ezzel bizonyára több lenne téve, mint a mi iparosaink erőlködésével, mert, a mint már említém, a concurrentiát még ez idők szerint nem vagyunk képesek kiállani.

És most térjünk egyebekre.

A helybeli „kötődés“ folyó hó 27-én lezárja ez évi rendes estélyeit, helyet adva az ezután következő szórakozásoknak. Az eddigiek kifogástalanul mindig jól sikerültek s rendszeren táncoztal voltak egybekapcsolva.

Igy tehát a jövő évig nem léphetjük át a jótékonykúszóbét, nem rakhatjuk le filléreinket a jótékonykúszótól.**)

Ápril 10-én pedig a helybeli műkedvelői színiársulat tartja meg előadását. Hanem ezekről lesz még alkalom beszélni.

A viszontlátásig! (Zs.)

Mindenféle.

— **Figyelmeztetnek** azok, a kik Kézdivásárhelyt a 10-osztályozásra lovaikat március hó 31-én elő nem állították, hogy azokat jövő hó 4-én d. u. 3 órakor multhatatlannul előállítsák.

— **Egyik vidéki levelezőnk** értesít, hogy míg a rendes vadászjeggyel ellátott vadászok folytonos zaklatásoknak vannak kitéve a püznügyörök részéről, addig egyesek minden engedély nélkül halomra lövik a nyulakat a nélkül, hogy akadna valaki, ki ezt megakadályozná. Felhívjuk a hatóság figyelmét erre!

— **Udvarhelymegye** alispánja — hirszerint — tervbe vette volna a Bözöd-újfalvi, már tíz év óta széthullott hid kiépítését. E hír annyival öröndetesebb, mert Udvarhelymegye, dacára az azzal járó veszélyeknek, majdnem merőben a keresztur-erdő-szent-györgyi utat használja Maros-Tordamegyével való közlekedésében, s mert

*) Termelés tekintetében általában bármelyik sem.
**) Miért nem!? Az egyet tánc nélkül is szívesen veszi az adományokat.

a nagy távolság, mely Segesvár-felől észlelhető s mely főleg Csik- és Udvarhelymegye felső járásainak volt szerfelett terhes, ezáltal elkerülhető. Gratulálunk az alispán urnak.

— **Nagy Géza** muzeum-őr a kézdivásárhelyi ev. ref. temető mellett talált kemenchezét a 16-ik századon innen valónak véli. A kemenczével szemben lévő oldalon egy, a népvándorlás idejéből való cserépedényt és sarkantyút talált. A jövő héten ásatni ide jön.

— **Halálozás.** Cseh Ignáczné karatnai Bodó Anna f. hó 1-én Al-Csernátonban élete 22-ik, házassága 4-ik évében, tudóvész következtében meghalt. Béke poraira!

— **Székely-Keresztur** közbecsülésben állott királyi járásbírója: Fabritius Frigyes ur mult hó 27-én távozott el új állomására. Buzgó hivatalnok, humoros ember, s possibilis társadalmi egyén volt. Szerencsét kívánunk a távozoznak.

— **Paál István csikmegyei kir. adófelügyelő** ur következő sorok közlésére kért fel: „T. szerkesztő ur! Engedje meg, hogy becses lapjában röviden válaszolhassak az „Ellenzék“ című lapban ellenem felhozott egy vádra. Az „Ellenzék“ f. é. 66. számában b. i. ur vádat emel ellenem, hogy a községet, mint jogi testületeket, valamely törvényellenes egyenérték-illetéssel róttam volna meg s hogy az azon illeték alapján szolgáló jövedelmeket kiküldött tisztviselők által nyomoztattam volna ki. Ezen vádelemből úgy látszik, hogy b. i. urnak nem annyira a védelme alá vett ügy fekszik lekén, mint inkább engemet akart meghurcolni. Hogy mi okon, azt az ő betegnek látszó lelkiismerete mondhatja meg, mert a sok törvény és paragrafus idézéséből fel kell tételeznem, hogy azt, mit mainapság a közügyek terén csak néni jártassággal bíró minden embernek tudnia kellene (t. i. hogy az illetékek kiszabására külön hivatalok vannak felállítva), ő is tudja vagy legalább tudhatná. Hogy az illetékek alapján felvett jövedelmeket én nyomoztattam volna ki, ez nem egyéb beteges agyremények szüleményénél s így személyem ellen irányzott rosszakaratú kifakadásait komolyan visszautasítom. Csik-Szeredán, 1882. márcz. 26. Paál István s. k. kir. adófelügyelő.“

— **Erdőségeink** pusztulnak. Osdola és Martonos felett az erdő a közelmúltban néhány napig égett.

— **A Székelykereszturi jótékony célu** nőegylet a pünkösdi ünnepek alatt tartja meg régen tervezett, táncmulatságát Br. Kemény Béláné elnöklété alatt. Szép sikert hozza! (Zs.)

— **A gyergyó-szt-miklósi Veres kereszt** egyelet a boldog emlékü Fogarassy Mihály erdélyi püspöknek, mint e község szülöttének halála alkalmából a boldogult emléke iránti tisztelet jeléül, fillér-estélyeit ápril hó 13-ig bezűntette.

— **Sz.-Keresztur** a Pap Jánosné és br. Gamera Gusztáv elnöklété alatt álló „Vörös-kereszt“-egylet ápril 10-én az unitárius collegium helyiségében saját pénztára javára táncmulatságot fog rendezni. A rendezést br. Gamera Oszkár, Gyárfás Endre és Sebesi Géza fogják vezetni. (Zs.)

— **Székely-Udvarhelyt** a sorozás m. hó 25-én járt le. Kereszturton a nagyhét táján fog folytatni ez átkos működés, melyet oly nagy könnyzápor kísért nyomról nyomra (Zs.)

— **Sz.-Udvarhelyt** újból egy himlő, még pedig hólyagos himlőset merült fel.

— **Beküldetett.** G. M. és B. D. pisztoly-lövéssel párbajt vívott. Utóbbi jobb vállán lett súlyosan megsebesítve.

— **Tüz.** Martonfalva községében mult hó 23-án este tűz ütött ki, melyet a dühöngő szél gerjesztett s egy néhány gazdasági épület lett a lángok martalékává.

— **A kézdivásárhelyi rendőrségnek** sikerült egy fufangos tolvajt kézre keríteni Jónás Lajosné személyében, ki már huzamos idő óta egyik szeszgyárból gabonát lopott. A helybeli törvényeskedő átkísértetett.

— **Sz.-Udvarhelyt** a mult hóban tartott országos vásár alkalmával panorama gyönyörködtette a n. é. közönséget mutató nyomaival. Egy falusi székely embert a pano

rámá küldödalán felfüggesztett, gyilkolást és háborút ábrázoló képek elcsábítván, lefizette a tiz karajzár belépti díjt. Alig szemlélte meg a székely atyafi — 2 bosnyák képet, midőn rémületére észrevette, hogy azon 110 forint, melyet azelőtt való napon kapott 2 drb szarvasmarháért, zsebéből hiányzik. A tettes erőlyes nyomozás után sem volt feltalálható. (D. F.)

— **Imecsfalvi halászhok** közelebb, midőn hálójokat vonták, ki egy férfi koponyáját találták meg, meg lehetős épségben! Egy béka választá lakkházát.

— **Egy gyergyóújfalvi székely vadász** a következő távirati kérdést küldötte király Ő felségéhez f. hó 24-én: „Első Ferencz József magyar király Ő felségéhez Bécsbe. Én csikmegyei gyergyóújfalvi Huszár Antal egy pár idei medvebocsot fogtam kiarlangból, anyjakat előbb belővén. Ez utóbbinak a szép börtét és a pár életre való bocsot felségednek szántam s várt legfelsőbb parancs szerint rendeltetésök helyére magam személyesen elszállítottam legalázatosabb tisztelettel kész vagyok.“

— **Kivégzés.** Vinkovczéből írják m. hó 29-ről: Vidakovic bankai disznókereskedő rablógyilkosát: Matin Márkot statárium utján ma akasztotta fel Kozarek budapesti hóhé.

— **Hazánkban:** Általában változó felhőzet mellett északnyugaton többnyire napos, délkeleten többnyire borus időt várhatni; itt csapadékokkal.

— **A lapunk má számához** csatolt „Betegetbarát“ című füzetben felsorolt gyógyszer Szabó Albert könyvnyomdájában gyári áron szerezhetők be.

Háztartás.

A méh- és darázs csipés ellen dr. H. S. a salmiki-szesz helyett a pipanyakban összegyűlt szokat nedvet ajánlja. Ezen nedv hiányában a rovaresipést borszezsszel, nyállal stb. felhígított dohánylevével lehet bekenni. Ilyen nedvet nyerhetünk például egy szipka nélkül szivott szivarból is, ha azt jól összezörítjük. Még egy előbb kiszivott szivarral bedörzsölés is csilapítja a fájdalmat és lobot. A dohánynedvnek ilyenképen alkalmazása mindig célszerűnek bizonyult, s oly rovar csipéseket meggyógyított, melyek ellen gyógyszer találni rendszeren a legnagyobb fáradságok közé tartozik. Hogy a rovaresipés ellen a vereshagymával bedörzsölés is igen jó, azt bárki is tudhatja.

Levonat-anyag hektographok számára. Tekintve a rendkívüli elterjedtséget, melynek újabb időben a hektographok s hasonló készülékek örvendenek, nem lesz érdek és érték nélküli ilyenek birtokosaira néve az, hogy a francia közmunka-miniszterium részéről legközelebb egy oly chromatikus levonati anyagnak összetételi módja tétetett közzé, mely kitűnő eredménnyel lett alkalmazva. Elevonati anyag 100 rész közönséges enyv, 500 rész glicerín, 25 rész finom porrá tört kénsavas baryt — vagy esetleg kaolin — és 375 rész vízből állítatik elő. Másolót tintául erősen koncentrált anilinviolet, u. n. „párisi olivett“-et ajánlanak. Fontosak azon szerek, is melyekkel a régi írást eltávolíthatni, mert gyakran igen sok idő és fáradságot vesz ez igénybe, ha csak közönséges vizet akarunk e célra használni. Jobb eljárás, ha a vízbe tíz perczent sósavat öntünk, se keverékbe puha rongyot mártva, ezt gyöngöden végig húzzuk az írás felett, s azután itatós papírral a nedvességnek minden nyomát eltávolítjuk.

Gazdaság és kertészet.

A növények megvédése a rovarok ellen. Hogy a fiatal növényeket az élősdiek, különösen a csiga és a földi bolha pusztításai ellenében megvédjük, egy tapasztalt kertész újabban azt ajánlja, hogy a vetőmagvat az elvetés előtt kénvirágban fűrészsűrű meg. Hogy a kén a magvakon jobban megtapadjon, az említett kertész előbb lenolajjal nagyon gyöngőn megnedvesíti azokat, s így hinti be a kénporral. Az így kezelt magból támadó növényeket állítólag semmiféle rovar nem bántja. Ennek magyarázatát abban keresi, hogy a növények kicsirázása és kiképzése alkalmával a kénből gázalakú kénsav képződik a földben, mely a rovaroknak nagyon ellenére van. Ha ez észlelet valóban bizonyul, az nemcsak a kertészre, hanem a gazdára néve is, mily módon vetését a rovaroktól — s névszerint a repcét és fehér-répat a földi bolhától — megtudná óvni, nem csekély fontossággal bírna. Ez alkalomból felemlítjük, hogy a francia kertészek

nevezett célra hagymalevet is használnak. E végből foghagyma-gerezdeket finom péppé zuznak, e pépet kevés vízzel felhígítják, 5-6 óráig ebben hagyják ázni a magot. Az erős szag, melyet az ily maggal bevetett talaj s a kikelt növények fejlesztenek, elűjesszi a rovarokat. Egyébiránt tudva van, hogy a hagyma sok kénhez hasonló anyagot tartalmaz.

Malaczteti és más mindenféle élősdialat kipusztítására biztos szer a petroleum, melylyel az élősdiektől megtámadott állat jól bekenendő; a bekenés szükség esetén 5-6 nap múlva ismétlendő. Szopós malaczkok helyett azonban a szoptató koczákat kell bekenni, mert ellenkező esetben a petroleum elvévén a malaczkoknak vaczok-szagát, a koczákat által könnyen megtagadtatnak, míg így önmagukról ragadván át a szag, azt meg-szalokják később a malaczkok is bekenhetők lesznek. Lényeges azonban a jó tartás és tiszta alom.

A rozs mint takarmánynövény. A rozs-takarmánynak természetben kevesebben határozzák el magukat, mint az kívánatos lenne. Nem szeretik a gabnanemet, melyről azt hiszik, hogy szeméiert természetben jobb, mint zölden lekaszálni, nem gondolják meg, hogy a mezőgazdaság sulypontját mainapság az állattenyésztés s ezzel együtt a takarmánytermesztés kell, hogy képezze. Heretermő jó földön nagy változatosság lehet a takarmánynövényekben, de nem úgy a könnyű, sovány talajon. Ilyen számára pedig éppen a rozs a legalkalmasabb, melynek az az előnye van, hogy mindenütt termesztethető, egy a legnehezebb talajon, mint könnyű homokos földön. Ha ily könnyű homokos földben elégséges tápot talál, úgy itt nagy mennyiségű takarmányt szolgáltat tavaszra. Rendes körülmények között az erős trágyázással éppen oly hátrányos lehet, mint a nagyon gyenge. A takarmányrozs nál azonban nem így áll a dolog, mert minél erősebben trágyázzuk, annál bővebb termést várhatunk.

A talaj minősége és a villámlecsapás között levő összefüggést hét évi gondos megfigyelése tárgyául választá Feyer, lippehercegségi uradalmi erdőész. Kimutatása szerint a villám lecsapásának gyakori volta lényegesen függ a talaj minőségtől, valamint az erdőségek faínak fajtajától. Ha százalékbán fejezzük ki megfigyelése eredményét, az következőleg hangzik: A villámlecsapások 60%-a tölgyesekre esik, 11%-a bükkfákban álló erdőkre, a tölveleltiekre 26% jut. Tekintve a talaj minőségét: a meszes földre 30%, a szikesre 10%, a sárga agyagosra 13%, a homokosra 21%, a kék agyagos földre a villámlecsapások 53% a esik.

Szerkesztői izenetek.

K. L. urnak. Sz.-Udvarhelyt. Szerkesztő elövasta a beküldött közleményt. Van benne jó is, gyenge is, semmit érő is. E két utóbbit igen nagy mértékben érvényesít, s azért nem közölhető. Iparkodás és munka sokat legyőz.

G. M. M. A. Sz.-Keresztur. No, no! értjük a szép szót, meg a tisztességet is tudjuk. De a sok — sok. Szóval otthon többet.

Jónás öcs. Érzékenynek nem kell lenni. Gondolj a holnapra is. A „beteg gyermek“ majd jobban lesz.

Innen-onnan. Jók mind jönni fog. F. B. Gy. G. U. J. A. U. A. kérdések közlemény csak nyílttérben jelenhetnek meg s ott is csak a közlő saját neve aláírásával. Akkor közlemény 15 frtba kerül.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Márczius 31-én.

Magyar aranyjáradék	118.75
Magyar vasúti kölcsön	132.75
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	90.—
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	108.50
M. keleti vasúti államköt.	95.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	87.25
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	96.—
Temes-bánati földterherment. kötvény	96.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	95.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	96.25
Horvátszlavon földterher. kötvény	—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	96.75
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	118.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109.75
Osztrák járadék papírban	75.50
Osztrák járadék ezüstben	76.25
Osztrák járadék aranyban	93.50
1860. államsorsjegyek	129.—
Osztrák-magyar bankrészvény	820.—
Magyar hitelbank-részvény	324.50
Osztrák hitehintázat-részvény	328.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.60
20 frankos arany	9.50
Német birodalmi márka	58.50
London (2 havi váltókért)	118.75
Magyar papírjáradék	87.40

Felelős szerkesztők: T. Nagy Imre, Dr. Káldéó Ferencz, Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos: Szabó Albert.

Piaczi árak		Kézdi-Vásárhely márcz. 30.		Csik-Szereda márcz. 22.		Sz. Udvarhely márcz. 22.		Gy.-Sz.-Miklós márcz. 22.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Héctolter	Buza) tiszta	9	—	9	50	—	—	11	—
	) elegy	7	—	8	—	—	—	8	—
	Rozs) tiszta	5	60	6	—	—	—	6	50
	) elegy	—	—	5	—	—	—	5	60
	Árpa) tiszta	5	—	5	80	—	—	6	—
	) elegy	—	—	4	60	—	—	4	80
	Zab	3	40	3	60	—	—	4	—
	Törökbuza	5	—	5	80	—	—	6	20
	Kása) köles	12	—	—	—	—	—	—	—
	) árpa	28	—	—	—	—	—	—	—
Kilogr.	Borsó	7	—	6	30	—	—	6	50
	Lencse	12	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	6	40	—	—	6	50
	Lenmag	—	—	10	90	—	—	11	60
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pityóka	2	—	2	—	—	—	3	50
	Marhahus	—	40	—	36	—	—	—	36
	Disznóhus	—	44	—	44	—	—	—	48
	Juh-hus	—	—	—	—	—	—	—	—
Darab	Szalona	—	75	—	60	—	—	—	70
	Fagygyu	—	32	—	30	—	—	—	30
	Malacz	1	—	1	20	—	—	—	—
	Lud	—	—	—	—	—	—	—	—
	Récze	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bárány) fejtér	—	—	2	—	—	—	2	50
	) feketé	—	—	3	—	—	—	3	30
	Egy pár csirke	—	50	—	60	—	—	—	33
	10 tojás	—	13	—	13	—	—	—	13

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának M E N E T R E N D J E .

(Érvényes 1881. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeali irány:			
Állomások:		Személy vonat 203. sz.	Vegyes vonat	Állomások:		Személy vonat 204. sz.	Vegyes vonat
		óra és perc				óra és perc	
Bukurestből	Indul	—	—	Budapest	Ind.	—	—
Predeal	"	—	—	Nagyvárad (vend.)	Érk.	5. —	8.17
Tömös	"	—	—		Ind.	9.40	4.58
Brassó	Érk.	6.13	7.25	Kolozsvár	Érkezik	10.14	8. —
Földvár	Ind.	6.52	8.35		Indul	12.38	11.34
Apáca	"	7.23	9.34	Kocsárd, (vend.)	(elág. M.-Vás.)	12.42	12.38
Agostonfalva	"	7.51	1. —		Indul	148	2.17
Kőhalom	"	8.41	12.48	Tövis, (vendéglő)	(elág. Gy.-Fehv.)	2.17	3. —
Héjasfalva	"	10.15	4.01		Ind.	3.07	5.44
Segesvár	(vendéglő) Érk.	10.32	4.29	Kapus, (Elág. N.-Sze-)	Érk.	3.41	6.52
Medgyes	(Ind.)	10.52	5.23		Ind.	4.51	7.42
	Ind.	12.06	8.10	Medgyes	Ind.	5.11	9.49
Kapus	(Elág. N.-Sze-)	12.24	8.38	Segesvár (vendéglő)	Érkezik	5.22	10.33
	(vendéglő) Érk.	12.30	9.50		Indul	5.32	11.15
	benfelé	2.06	12.49	Héjasfalva	"	7.29	2. —
Tövis	(Elág. N.-Sze-)	2.26	2.18	Kőhalom	"	8.18	3.53
	(vendéglő) Érk.	3.24	4.09	Agostonfalva	"	8.51	4.41
Kocsárd	(Elág. N.-Sze-)	3.34	4.50	Apáca	"	9.23	5.37
	(vend. helyfelé) Indul	5.50	8.47	Földvár	"		
Kolozsvár	(vendéglő) Érk.	6.28	8.20	Brassó (vendéglő)	Érkezik	10.02	6.48
	Indul	11.44	10.08		Indul	—	—
Nagyvárad	(vendéglő) Érk.	11.52	1. —	Tömös	"	—	—
	Indul	8.45	5.37	Predeal	"	—	—
Budapest	Érkezik			Bukurest	Érkezik	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számítotti éjjeli időt jelentik.

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Sz. 2—1882.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY.

Csik-Szent-Miklós róm. kath. község 1881. évi október 28-án elhatározta egy új iskolának építését. Ezen építkezés vállalkozás utjának biztosítása végett **1882. április hó 17-én délelőtt 9 órakor** Csik-Szt.-Miklós község hivatalos házánál, szóbeli és írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtést fog tartani.

Az építési költségeket a következő összegek jelzik:

1) Föld-munka	128 frt 80 kr.	5) Cserépfedő-munka	204 frt 68 kr.
2) Kőműves-munka	1699 „ 25 „	6) Bádógos, asztalos, lakatos, kovács, mázoló, üveges munkák összesen	1968 frt 69 kr.
3) Kőfaragó-munka	152 „ 40 „		
4) Ács-munka	701 „ 41 „		
		Összes építési költség	4845 frt 23 kr.

Ezen készpénzbeli költségekhez a község járul 100 □ öl kövel, szükséges fával, 50 ezer téglával.

A tervek, költségvetés, építési leírás, az árjegyzéki és építési feltételek 1882-ik évi márczius hó 23-tól fogva, ugyanazon évi április hó 17-ik napjáig a fenn említett község hivatalos házánál megtekinthetők és ugyanott átvehetők az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fenn kitett napon és órában az elő irányzott építési költség után számítandó 10 százalék bánatpénzzel ellátva, a kitűzött helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat a 10 százaléktól bánatpénznek melléklése mellett az árlejtési bizottmányhoz, az árlejtési és építési feltételekben kitűzött határidőig küldjék be.

Csik-Szent-Miklós, 1882. márczius 23-án.

Kiss Dénes m. p.
körjegyző.

Bálinth Lázár m. p.
plebános.

Péter József m. p.
isk. sz. elnök.

„Betegbarát”. Az e cím alatt kiadottat a Richter lipcsei kiadótól megjelent rópirat egészé-
gének az első betegségi tünetek leköz-
lésére, betegnek pedig a baj sikeres gyó-
gyítására megbiztató tanácsokat nyújt.
E könyvet **Görtschek Károly** és. kir. egye-
tleni könyvtárosa (Bécs, I. István-
tér) ingyen és bérmentve küldi meg s így a
megrendelőnek nem okoz több költséget 2
kr. árnál a levelező lapért.

7-11

ALÓLIRT KÖNYVNYOMDÁBAN

felvállaltatnak, pontosan s gyorsan készítettnek helyi és vidéki

könyvnyomdai megrendelések u. m.:

MINDENNEMÜ MEGHIVÓK, ALAPSZABÁLYOK, SZÁMLÁK,

TÁNCZRENDEK, ROVATOS IVEK, HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK, árjegyzékek, peresiratok

folyó- és röpiratok. borítékok, névjegyek. étlapok, felhívások.

Ajánlja csinos kiállítású

F A L R A G A S Z O K

elkészítését,

KÉSZNYOMTATVÁNY, IRÓ- ÉS LEVÉLPAPIR RAKTÁRÁT,

valamint írószereit.

Kézdi-Vásárhely, 1882. márczius hó.

SZABÓ ALBERT,
nyomdatulajdonos.